

Johann, Melania, Stanisław, Antoni, Sultan, Jacobi, Weese, Thomas - to nazwy nadane 8 drzewom, które zostały pomnikami przyrody. Stosowną uchwałą w tej sprawie radni podjęli podczas 62. Sesji Rady Miasta Torunia.

Decyzją radnych pomnikami przyrody ustanowiono następujące drzewa:

1. Dąb szypułkowy *Quercus robur* L. o obwodzie pnia 332 cm, rosnący na Ogrodu Zoobotanicznego w Toruniu;
2. Grab zwyczajny *Carpinus betulus* L. o obwodzie pnia 248 cm, rosnący na terenie Kępy Bazarowej;
3. Grab zwyczajny *Carpinus betulus* L. o obwodzie pnia 290 cm, rosnący na terenie Kępy Bazarowej;
4. Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L. o obwodzie pnia 435 cm, rosnący na terenie Kępy Bazarowej;
5. Dąb szypułkowy *Quercus robur* L. o obwodzie pnia 347 cm, rosnący na terenie tzw. Parku Glazja;
6. Klon jawor *Acer pseudoplatanus* L. o obwodzie pnia 284 cm, rosnący na terenie tzw. Parku Glazja;

7. Klon jawor *Acer pseudoplatanus* L. o obwodzie pnia 292 cm, rosnący na terenie tzw. Parku Glazja;
8. Klon jawor *Acer pseudoplatanus* L. o obwodzie pnia 261 cm, rosnący na terenie tzw. Parku Glazja.

Drzewom nadano następujące nazwy:

Johann – dla upamiętnienia osoby dr med. Johanna Gottlieba Schulza, który w roku 1797 nabył folwark i doprowadził do powstania ogrodu botanicznego, a po śmierci przekazał cały majątek w testamencie Królewskiemu Gimnazjum w Toruniu z przeznaczeniem na cele dydaktyczne;

Melania – dla upamiętnienia osoby Melanii Marii Sinorackiej, polskiej lekkoatletki, specjalizującej się w rzucie oszczepem i pchnięciu kulą, a także siatkarki – zawodniczki Pomorzanka Toruń;

Stanisław – dla upamiętnienia polskiego pisarza, pety i dramaturga Młodej Polski Stanisława Przybyszewskiego, zauroczonego bujnością roślinności Kępy Bazarowej, tak ją opisujący: „Królowały na niej potężne dęby, ogromne buki, jesiony, srebrne olchy, płaczące wierzby, czarne wiązy o poczwarnie powyginanych, szerokich ramionach, a całość tworzyła jakiś niewysłowienie piękny, bo nie ludzką ręką stworzony park”;

Antoni – dla upamiętnienia osoby Antoniego Leopolda Wincentego Dygata, polskiego architekta, absolwenta wydziału architektury *École nationale supérieure des beaux-arts* w Paryżu, który zaprojektował m.in. budynek rozgłośni Polskiego Radia w Toruniu czy budynek Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie;

Sultan – Wolf Sultan był właścicielem największej toruńskiej wytwórni trunków. Produkowane przez niego Toruńskie Krople Życia cieszyły się na świecie taką samą sławą, jak toruńskie pierniki i tak jak one, były sprzedawane i nagradzane w Europie, Ameryce, Azji i Australii. Produkował je m.in. w fabryce przy obecnej ulicy Olbrachta. Wnuczką Wolffa Sultana była wybitna pianistka Grete Sultan, która zmarła w Nowym Jorku w 2005 roku, w wieku 99 lat.

Jacobi – rodzina pierwszych toruńskich fotografów. Smuel Jacobi założył atelier już w 1845 roku. PO nim firmę przejął i rozbudował jego syn – Alexander. Światową sławę zdobyła wnuczka Aleksandra, urodzona w Toruniu w 1896 roku Lotte Jacobi.

Ona również kontynuowała rodzinne tradycje, po przeprowadzce do Stanów Zjednoczonych zasłynęła jako autorka portretów młn. Alberta Einsteina, Tomasza Manna, Marka Chagalla, Eleanor Roosevelt, J. D. Salinger, Billie Holiday, Maxa Plancka i wielu innych wybitnych postaci tamtych czasów. Zmarła w 1990 roku.

Weese – w 1760 r. w Toruniu pierniki zaczął wypiekać Johann Weese. Kolejne pokolenia przekształciły manufakturę w nowoczesną firmę cukierniczą, która funkcjonowała pod marką „Gustav Weese”. Firma produkowała około 90 rodzajów pierników, w tym naj słynniejsze katarzynki. Do dziś zachował się budynek fabryczny przy ul. Strumykowej 4, gdzie aktualnie funkcjonuje Muzeum Toruńskiego Piernika oraz przeniesiona na Jakubskie Przedmieście fabryka przy dzisiejszej ul. Żółkiewskiego 34 (wtedy Fritz Reuterstrasse) aktualnie należąca do Fabryki Cukierniczek Kopernik S.A.

Thomas - po fabryce Gustava Weese fabryka pierników Herrmanna Thomasa była rugą największą w XIX-wiecznym Toruniu. Wytwarzała też pierniki figuralne oraz jajka i zajączki z piernika, cukru czy marcepanu. Niezależnie od fabryki Herrmanna Thomasa powstała fabryka Richarda Thomasa, która oprócz pierników produkowała karmelki, sztuczny miód, czekoladę i herbatniki. Obie bardzo znane fabryki sławiły Toruń w świecie. Piernikarze z obu rodzin mieszkali na Nowym Mieście, więc chowani byli na cmentarzu przy ul. Antczaka. Ich groby nie przetrwały, ale na cmentarzu znalazła się wtórnie użyta tablica z grobowca rodziny Weese. Dodatkowo ścieżki życiowe Richarda Thomasa i Gustava Bernharda Weese skrzyżowały się ponownie, po opuszczeniu Torunia przez tego pierwszego, kiedy założyli nową fabrykę w niemieckim Itzehoe koło Hamburga. Stąd też wybór by byli obok siebie.

Podczas grudniowej sesji radni przyjęli też uchwałę, na mocy której pozbawia się statusu pomnika przyrody drzewo gatunku buk zwyczajny, odmiana purpurowa *Fagus sylvatica* L „Altropurpurea”, rosnące na terenie Ogrodu Zoobotanicznego. Jak czytamy w uchwale, pozbawienie statusu następuje z uwagi na utratę wartości przyrodniczych i krajobrazowych ze względu, na które został ustanowiony oraz z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego.

Wiosną 2022 roku zaobserwowano odmienny stan zdrowotny drzewa w postaci więdnienia młodych liści, a następnie utraty części z nich. Jesienią wokół całej szyi korzeniowej drzewa pojawiły się owocniki wachlarzowca olbrzymiego. Jest to jeden z największych grzybów nadrzewnych. Zwykle rośnie u podstawy martwych pni gatunków liściastych. Wachlarzowiec olbrzymi w pierwszej kolejności poraża

korzenie powodując zgniliznę białą drewna (tzw. korozyjno - destrukcyjną). Za sprawą upośledzenia pracy korzeni, co powoduje odcięcie części naziemnej od wody i soli mineralnych z gruntu, zakażenie tym pasożytem objawia się przerzedzeniem korony. Śmierć gospodarza następuje zazwyczaj w chwili rozpadu korzeni bocznych. Efektem końcowym jest wywrót, który z dużym prawdopodobieństwem skieruje się w stronę Ogrodu.

fot. WŚiE UMT

- [Go back](#)
- [Share on: X](#)
- [Share on: FB](#)
- [Print](#)
- [PDF](#)